

Dokumentera biologisk mångfald

Dokumentera den biologiska mångfalden runt skolan i ett klassherbarium och träna på blommans delar. Bekanta er med herbariet som vetenskaplig metod. Processen att skapa ett herbarieark har tre steg, plocka, pressa och montera. De två första görs vid samma tillfälle. Montering görs efter 1-2 veckor, då växterna är torra. Tydliga instruktioner för att göra ett herbarium med material som finns på skolan.

Förberedelser

- Ladda ner och skriv ut **Dokumentera biologisk mångfald - etiketter för utskrift**. Det är 16 etiketter på en sida.
- Ladda ner en app för artbestämning, det finns flera bra som är gratis, eller fota alla växter och använd Google lens och därefter Wikipedia.
- Ladda ner **Dokumentera biologisk mångfald - Presentation med arbetsgång**. I presentationen förklaras vad ett herbarium är och hur man skapar det. Med bilder och korta texter.

Skapa herbariet

Del 1. Tidsåtgång ca 60 minuter.

Steg 1: Plocka

Gå ut och plocka varsin växt.

- Var noga med att eleverna väljer växter som det finns många av.
- De ska bara ta en stjälk av växten, inte en bukett.
- Stjälken ska ha både blomma och blad, men inga rötter.
- Kom ihåg hur naturen såg ut där växterna fanns, t.ex. skog, väggkant eller äng.
- Fota allas växter för senare artbestämning eller använd en app direkt när ni är ute.

Steg 2: Pressa

Material: Växter, tidningspapper, böcker några tunga saker.

- Ge varje elev ett par tidningspapper. Byt tidningspapper ibland så torkar växten snabbare.
- Vik på mitten och lägg in växten.
- Gör en boktrave och lägg växterna mellan böckerna.
- Lägg något tungt överst på varje boktrave.

OBS!

Vissa växter är fridlysta, de får man inte plocka. Kolla på artfakta.se eller Naturvårdsverket för att ta reda på vilka växter som är fridlysta i ert län.

Del 2, när växterna är torra. Tidsåtgång ca 90 minuter.

Förbered eventuellt med att artbestämma växterna åt eleverna. Det kan ni också göra tillsammans beroende på elevernas ålder och tålamod.

Steg 3: Montera

Material: Tjockare papper, tejp eller bokplast, etiketter, lim.

- Ge varje elev ett tjockare papper och en etikett.
- Fäst växterna på pappren med tejp eller bokplast.
- En växt per papper!
- Fyll i etiketterna och limma fast i papprets nedre högra hörn.
- Sätt upp herbariearken på väggen.

Arbeta med herbariet →

Arbeta med herbariet

När ert herbarium är klart kan ni använda det till flera övningar. Här är fyra förslag.

Träna på växtens delar

Låt eleverna rita av en av växterna (eller sin egen!) och sätta ut blommans delar.

- Kronblad
- Foderblad
- Ståndare
- Pistill
- Stjälk
- Blad

Tips!

Om eleverna ritar av olika växter kan ni jämföra och se att alla växter har samma delar, men att de ser olika ut.

Vetenskapen växer fram

Det var Linné som började sortera växter och djur efter hur de såg ut. Det var på 1700-talet.

DNA-analyser har visat att Linnés sortering för det mesta var helt rätt.

Ganska bra gjort av Linné, eller hur!

Sortera växterna

Ta ner herbariearken från väggen och sortera dem. Låt eleverna sortera fritt först. Be dem sedan att sortera efter familj (det står på etiketterna).

- Vad är lika mellan växterna i samma familj?

Utöka herbariet under året

Under våren, sommaren och hösten blommar olika växter under olika perioder.

Fortsätt dokumentera den biologiska mångfalden runt skolan genom att göra fler herbarieark under hela blom-säsongen. Då får ni en mer komplett bild av den biologiska mångfalden runt skolan.

Tips!

Låt klassherbariet bli en del av arbetet med årstiderna.

Komplettera dokumentationen

Ta reda på vilka djur som finns runt skolan. Gå ut och leta och fota djur som ni hittar.

Rita av djuren och försök artbestämma dem utifrån bilderna. Etiketterna funkar även för djur.

OBS! Låt djuren stanna i naturen!